

Învațământul Medical Veterinar

La numai un sfert de secol după ce la Lyon, în 1762, luase ființă prima școală veterinară din lume, în Transilvania s-au predat primele cursuri de medicină veterinară din țara noastră.

În Moldova și Muntenia, ideea înființării unei școli veterinare, sau cel puțin a unor cursuri de “veterinărie”, începe să preocupe factorii de răspundere abia în prima jumătate a secolului trecut, odată cu măsurile luate pentru extinderea întregului sistem de învățământ.

Pentru a urmări etapele care au dus la întemeierea învățământului medical veterinar de sine-stătător, vom vedea mai întâi ce s-a realizat în Transilvania, apoi în Moldova și vom încheia cu Muntenia, unde încercările s-au soldat cu înființarea primei școli veterinare din patria noastră, ca și din întregul sud-est, european.

PRIMELE CURSURI

În Transilvania

Cronologic, Transilvania este prima provincie română unde s-au ținut cursuri de medicină veterinară, însă în cadrul a două instituții medicale umane: *Școala medico-chirurgicală din Cluj* și, probabil, într-un spital din Sibiu, existent împreună cu o infirmerie, încă din 1494.

Cursul de medicină veterinară de la școala medico-chirurgicală din Cluj (1787- 1881)

Întemeiată în 1775, Școala medico-chirurgicală din Cluj este prima instituție din țara noastră și pregatea așa numiți *chirurghi civili* și *obstetriciani civili*.

Absolvenții, intitulați magiștrii în chirurgie și obstetrică, aveau dreptul de liberă practică numai în Transilvania.

Dintre absolvenții români ai Școlii medico-chirurgicale din Cluj, doi s-au evidențiat și ca veterinari.

Primul este Vasile Cornea ,absolvent din 1868, care, cu titlul de “ magistru în chirurgie , obsteriție și veterinaru”, fiind în Vișeu de Sus, jud. Maramureș ,scrie ,în 1876, cartea Veterinarului de casă, imprimată în 1877, la Gherla.

Secundul, Simeon Stoica, absolvent din 1870, cu titlul de “ magistru în chirurgie și veterinar , medic cercual al Rodnei”, publică ,în 1891, la Sibiu ,Tratatul boalelor acuto-infecțatoare, un capitol fiind rezervat descrierii unor zoonoze, dovedind astfel preocupări și în domeniul patologiei comparate.

ÎN MOLDOVA

Cursurile de medicină veterinară de la Iași

Rezultatele frumoase, obținute la ctoria sa , Gimnasiul Vasilian ,îl îndemnau pe Asachi să intervină pentru întemeierea unei școli superioare ,prevazută dealtfel în Regulamentul Organic în vigoare și pretențios intitulată “Academie”,unde urmau să se predea și cursuri veterinare.

Pentru îmbunătățirea învățământului,dintr-un jurnal încheiat în 1843 de Comitetul academic, aflăm că „Comitetul învățăturilor publice din Principatul Moldovei” s-a întrunit „spre a chibzui asura reformei ce are a se face în Academia Mihăileană” și, după „chibzuială, în schița noului regulament întocmit,se prevedea și un curs de „economia câmpului, știința forestată și chimia”, fiind prevăzută „veterinăria și desenul lineal”.

În Muntenia

La fel ca și în Transilvania și Moldova , nici în Muntenia învățământul medical veterinar nu a depășit inițial nivelul unor noțiuni elementare ,predate de cadre didactice mai mult sau mai puțin competente, însă după mai multe încercări, într-o oarecare măsură mai reușită ,la începutul anului 1861, deci după Unirea Principatelor, s-a deschis , în bucurești ,prima Școală de medicină veterinară, existente astăzi în țară.

Transfeul școlii veterinare la ministerul instrucțiunii și desființarea ei 1864-1871

Pașind cu succes în anul școlar 1863-1864, al patrulea de la înființare, programului de studii i se adaugă „boalele epiyootice”, „obstetrica” și „hipologia”, ca materii de specialitate, iar de cultură generală „fizică” și „chimia anorganică”.

Prin Regulamentul Școalei veterinare din 1864, rămas în vigoare până în 1872, materiile-împărțite în 6 catedre, repartizate pe 5 ani de studii-erău următoarele:

1. Științele naturale, fizica, chimia, farmacologia, botanica.
2. Anatomia descriptivă, fiziologia, exteriorul animalelor domestice.
3. Anatomia și patologia copitelor, arta potcovitului.
4. Anatomia patologică, patologia generală, clinica internă.
5. Patologia chirurgicală, chirurgia veterinară, clinica veterinară.
6. Higiena, poliția sanitară, morbele epizootice și contagioase, medicina legală.

Louis Vincent, născut la Lyon, în 1851. Urmează un an medicina la școala din București, apoi trece la Școala veterinară unde, în 1869, obține diploma de subveterinar. După audieri la școlile veterinare de la Alfort și Lyon, i se conferă diploma de medic veterinar la Torino. Întors în București, va fi medic veterinar al orașului, în care calitate, fiind trimis să cumpere cai pentru serviciile Capitalei, moare în orașul Radkersburg, din Austria. Este înhumat la cimitirul Belu catolic din București, în 1893.

Alexandru Locușteanu (1848-1922) „a fost cea mai reprezentativă figură a Corpului veterinar, adevărata personificare a acestui corp profesional timp de peste jumătate de secol. A fost președinte al Societații de medicină veterinară și al Asociației generale a medicilor veterinari, membru corespondent al societății centrale de medicină veterinară din Paris și membru onorific al Colegiului veterinar din Londra.

Ion Popescu (1843-1899) este cel de-al doilea absolvent al Școlii veterinare, având diploma de medic veterinar din 1869.

Constantin Fometescu (1838-1903), născut la Oravița Română, veterinar de la Budapesta, din 1863. Vine în țară în 1864 și „este primul care a pus scalpul în mâna studenților veterinari.

ȘCOALA SUPERIOARĂ DE MEDICINĂ VETERINARĂ 1883-1921

Odată cu noua mutare, în viața școlii veterinare încep să mijescă zorile unei ere de reală prosperitate. Astfel, în decursul anului 1883, asistăm la mai multe evenimente, parte din ele de o covârșitoare importanță pentru evoluția învățământului veterinar.

Prin noul Regulament-în vigoare până în 1909-Școala superioară, se prevăd din nou cinci ani de studii și reapare obligativitatea susținerii unei teze pentru acordarea titlului de medic veterinar-și nu de „magistru”- formalitate desființată prin Regulamentul din 1872.

Printre profesorii Școlii, nou numiți în 1883, găsim pe *Nicolae Mihăilescu*, suplinitor la catedra de patologie generală, anatomia patologică și inspecția cărnurilor, precum și pe *Louis Vincent*, suplinitor la catedra de zootehnie, igienă și agronomie.

„Școala –se spune în articolul din: Drepturile omului, nr. 119 din 29 iunie 1885- era destul de încăpătoare” iar „ curtea nu prea mare ,era împărțită în trei compartimente. În primul ,foarte mic, se izolau animalele atinse de boli contagioase. În al doilea, foarte neîncăpător și el, se dădeau consultațiile, iar al treilea compartiment, ar fi putut să nu se despartă de al doilea, dar aceasta s-a făcut căci la consultațiuni...năvălea curioși în curte”.

Transformarea școlii superioare de medicină veterinară în facultate

Acțiunea a început spre finele sec. XIX, când diferiți membri ai corpului veterinar se ridică și țin să precizeze „ locul convenit învățământului veterinar în învățământul general”, după cum chiar își intitula med vet. V. Timuș articolul publicat în Revista de medicină veterinară, nr. 3 din martie 1890.

Facultatea de medicină veterinară

„Cine ar fi crezut că după 13 ani – scria, în 1921, prof. C. Motaș – să fiu tocmai eu în capul instituției – când s-a realizat această reformă!”

scriind aceste rânduri, prof. C. Motaș, care va fi primul decan al noii Facultăți, între 1921 și 1926, se referea la articolul „Școala superioară de medicină veterinară și modificările în învățământul superior”, publicat de el în *Arhiva veterinară*, nr. 1 din 1907, unde, printre altele nota profetizând: „Acolo unde este natural să ajungem, acolo unde tindem să fim, vom fi, căci în calea progresului nu se poate opune nici forțele naturei, necum mici ființe cum suntem noi oamenii. Potrivnicii noștri nu cunosc că forța noastră stă în moralul nostru pentru cauza bună pentru care luptăm și în puterea voinței și munciei noastre.

Deontologia în medicina veterinară

Boala a apărut odată cu viața, iar „tehnica lecuirii – după cum arată G. Brătescu – în perioada începuturilor societății omenești, era aplicată instinctiv și de către cine se nimerea”.

În asemenea condiții desigur că nu exista o diferențiere între măiestria tămăduirii bolilor la om și animale dar, cu timpul, lecuirea devenind o meserie, este de presus că cel ce o practică, pentru a însuși încredere celui ce-i solicită intervenția, ar fi recurs la unele manifestări de etică profesională.

Medicul, dacă nu arată interes, blândețe și înțelegere față de pacienții săi – oameni și animale – înseamnă că este lipsit de vocație pentru nobila profesiune aleasă și deci și-a ratat cariera.

Dealtfel, însuși animalul suferind simte și apreciază ajutorul dat și este ilustrativ cazul sclavului *Androcles* condamnat să fie dat fiarelor în amfiteatrul Coliseum din Roma, fiindcă fugise de la stăpânul său, un proconsul din Africa. Leul destinat să-l sfâșie, după ce-l adulmecă, îl privi neagresiv și se culcă liniștit la picioarele lui, deoarece recunoscuse în el pe omul care, în deșertul african, îi extrăsese un ghimpe înfipt în laba unui picior. Datorită acestui act de recunoștință, sclavul a fost grațiat.

Medicul veterinar are îndatoriri către confrăți, fie ei mai în vârstă, carora le datorează respect, fie ei mai tineri, către care trebuie să se comporte cu

bunăvoință și să le dea lămuririle și sprijinul ce i se solicită, amintindu-si căprofesiunea noastră va fi onorată numai dacă și noi știm să ne onorăm între noi prin raporturi perfect confraternale. Acel ce nu-și respectă colegul mai în vârstă, nesocotește pe cel tânăr, sau uită recunoștința ce datorează profesorilor și mai marilor săi, care i-au dat cultura necesară, ori critică confratele, nesocotind îndatoririle de colegialitate și de elementară deontologie, cade, mai devreme sau mai târziu, în propria cursă, desgustând pe client, ântocmai cum te desgustă acel ce-și critică fratele, părintele sau familia, pierzând și clientela și stima ce se acordă profesionistului corect și merituos, dezonorând corpul din care face parte”.